

Om palliativ vård och behandling

Palliativ vård syftar till att främja livskvalitet för den sjuke och närstående. Ett palliativt förhållningssätt kännetecknas av helhetssyn på människan genom att stödja individen att leva med värdighet och med största möjliga välbefinnande till livets slut.

[Nationellt vårdprogram palliativ vård - RCC Kunskapsbanken \(cancercentrum.se\)](https://www.cancercentrum.se/nationellt-vardprogram-palliativ-vard)

Definition

Palliativ vård enligt IAHPC

- Aktiv vård med helhetssyn av personer i alla åldrar, med allvarligt lidande orsakad av svår sjukdom och särskilt för personer nära livets slut.
- Förebygger och lindrar lidande genom analys och behandling av smärta och andra fysiska, psykiska, sociala och existentiella problem.
- Sker i dialog med patienter och närstående under hela sjukdomsförloppet för att gemensamt formulera mål för vården och stödja patienten att leva så väl som möjligt fram till döden.
- Ger stöd till närstående under patientens sjukdomstid och i deras sorg efter dödsfallet.
- Ges med respekt för patientens och de närståendes kulturella värderingar, övertygelser och trosuppfattningar.

Palliativ vård

Hälso- och sjukvård i syfte att lindra lidande och främja livskvaliteten för patienter med progressiv, obotlig sjukdom eller skada och som innebär beaktande av fysiska, psykiska, sociala och existentiella behov samt organiserat stöd till närstående.

Palliativ vård i livets slutskede

Palliativ vård som ges under patientens sista tid i livet när målet med vården är att lindra lidande och främja livskvaliteten.

Allmän palliativ vård

Palliativ vård som ges till patienter vars behov kan tillgodoses av personal med grundläggande kunskap och kompetens i palliativ vård.

Specialiserad palliativ vård och verksamhet

Specialiserad palliativ vård ges till patienter med komplexa symtom eller vars livssituation medför särskilda behov, och som utförs av ett multiprofessionellt team med särskild kunskap och kompetens i palliativ vård. En specialiserad palliativ verksamhet erbjuder denna typ av vård.

Palliativ behandling

Behandlingens fyra hörnstenar

Den palliativa vården vilar på fyra hörnstenar: symtomlindring, teamarbete, kommunikation och relation samt närståendestöd. Det grundas på WHO:s definition av palliativ vård.

- Symtomlindring – ges i samråd med patienten för att förebygga och lindra symtom inom de fyra kategorierna (fysiskt, psykiskt, socialt och existentiellt)
- Team – arbetet görs multiprofessionellt för att tillgodose samtliga behov

Primärvården

Allmänläkarkonsult Skåne

- Kommunikation – främjar patientens livskvalitet
- Närståendestöd – ges under sjukdomstiden men även efter dödsfallet

De 6 S:en och personcentrerat förhållningssätt

De 6 S:n syftar till att främja en personcentrerad palliativ vård genom ta reda på hur patienten upplever sin situation; sina behov och önskemål och ge vård i överensstämmelse med dessa. De 6 S:n är:

- Självbild
- Symtomlindring
- Självbestämmande
- Sociala relationer
- Sammanhang
- Strategier

Samtal i palliativ vård

I palliativ vård fyller olika samtal olika funktion. Det finns:

- stödjande samtal
- samtal vid allvarlig sjukdom
- brytpunktssamtal
- existentiella samtal
- terapeutiska samtal.

I den kliniska vardagen kan samtalen ledas av olika professioner i teamet och de är inte alltid tydligt definierade. Samtal vid allvarlig sjukdom bör erbjudas tidigt och därefter återkommande utifrån behov. Brytpunktssamtal rekommenderas när vården övergår till vård i livets slutskede.

Stödjande, existentiella och terapeutiska samtal kan förekomma när som helst i den palliativa processen. Efterlevandesamtal är en avslutande del i stöd till närstående.